



UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Theses Theologicæ Apologeticæ Et Miscellanæ,
Adversvs Doctrinam Cornelii Iansenii Propvgnatam Ab
Eivs Patronis Svb Prætextv Qverimonix Typographi
Lovaniensis**

Derkennis, Ignatius

Antverpiæ, 1641

Appendix Ad Theses Theologicas Apologeticas Adversvs ea quæ
rescribuntur à Iansenij Patronis in Querimonia tertia Zeegeriana.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73743](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73743)

APPENDIX

A D

THESES THEOLOGICAS

A POLOGETICAS

ADVERSUS ea quæ rescribuntur à Iansenij Patronis
in Querimonia tertia Zegeriana.

I. DE STATV PVRÆ NATVRÆ.

DICUNT Ianseniani patroni à nobis
carpi Iansenium, quod gratiam pri-
mi hominis aliquo modo naturæ in-
nocenti, qualiter in Adamo condita
est, debitam esse dixerit. si enim de-
bita est, inquit, quomodo est gratia? pag. 52.

RESP. Ita est, dicimus certè, cum omnibus
hactenus Theologis, & SS. Patribus, qui huius
rei meminerunt, vt patet ex *Thesum nostrarum*
cap. 2. art. 1. & fatemur hæc à nobis intelli-
gi non posse, gratiam esse, & debitam esse: nam om-
nis vera gratia est supernaturalis, hoc est su-
pra naturam; atqui quod est debitum naturæ,
non est supra eam, est enim illi conueniens,
ergo quod est debitum naturæ, non est gratia.
adeo vt in ipsissimis terminis aperta contradi-
ctio sit, debitum esse alicui, & esse supra na-
turam eius.

Sed obiectionem istam, inquit, vt pleraque o-
mnia, quæ regerunt in ipsum, occupauit Iansenius.
ibidem.

RESP. Vt aliquid concedamus bonis istis
Patronis, ita est, occupauit, sed cum addito
vt pleraque omnia: nam planè ad aliorum nor-
mam hic se manifestâ contradictione inuol-
uit; ecce locum eius qui allegatur ex lib. 1.
cap. 20. de statu puræ nat. *Gratia est* (iustitia
originalis) *præueniendo voluntatem ordinandi*
creaturam ad finem supernaturalem; debitum vero
illam voluntatem supponendo. Si creatura ratio-
nalis considerari potest, vt præuenit volunta-
tem Dei, quæ eam ordinat ad finem superna-
turalem, ergo iam potest non ordinari ad di-
ctum finem (quod tam exaggeratè negat Ian-
senius tribus integris libris) & consequenter
condi sine gratia, & iustitia originali: si au-
tem non possit condi sine ea, vt vult Ianseni-
us, necesse est, vt gratia voluntatem illam

ordinandi ad finem supernaturalem semper
supponat, ac semper sit debita, adeoque gra-
tia iam non sit gratia. Adde, etsi sub sexcentis
formalitatibus gratia possit considerari vt
non debita, nempe vt qualitas est, vt spiritua-
lis est &c. si sub vnica tantum sit absolutè &
simpliciter debita, iam simpliciter debita est,
ita vt negari non possit, esse debitam; sicut ne-
gari non potest hominem esse rationalem, etsi
sub aliis formalitatibus, animalis &c. consi-
derari possit.

Nullum est simile sumptum à gratia suffi-
ciente, quo vitur ibidem Iansenius, & insi-
nuant eius Patroni; quod illa similiter non sit
debita præueniendo voluntatem diuinam ordi-
nandi hominem ad finem supernaturalem,
sit autem debita illam voluntatem supponen-
do; nullum, inquam, est simile: quia potest
præueniri ista voluntas Dei, cum possit sim-
pliciter creatura non ordinari ad finem super-
naturalem, & ante, & post lapsum in senten-
tia omnium, quos Iansenius impugnat. Quem-
admodum igitur destinatio ad finem superna-
turalem est absolutè, & simpliciter gratuita, &
naturæ indebita, ita media ad illum finem
consequendum, id est gratia sufficiens est sim-
pliciter gratuita & indebita, etsi sub hypothesi
ordinationis ad istum finem; & præcepti ad
illum tendendi sit aliquo modo debita: pror-
sus sicut ipsa gratia sanctificans, & gloria bo-
nis iustorum meritis promissa, est simpliciter
gratia etsi debita (siue ex iustitia, siue ex fide-
litate) ex suppositione promissionis diuinæ,
quod hæc, & illa vt præmium & merces sint
bonis operibus retribuenda.

Mirum est ab Aduersariis hic produci D.
Tho. quod cap. 52. lib. 4. contra Gent. vocet
iustitiam originalem quodammodo naturalem:
A nam

THESES THEOLOGICÆ.

2

nam ipsissimo illo loco expressè pro nobis facit. alligno verba: *Vitium originis . . . provenit ex defectu alicuius principij, sicut gratia domi, quod natura humane in sui institutione suis collatum, quod quidem modò quodammodò fuit naturale, non quasi ex principij natura causatum, sed quia sic fuit homini datum, vt simul cum natura propagaretur.* Iuxta hunc sensum habes etiam explicatam phrasim Cælestini, quam ibidem adferunt. Cæterum vide mentem D. Thomæ irrefragabiliter explicatam in *Thest. cap. 2.*

art. 1. imò & in hoc ipso loco contra Gentel citato.

Quis porò Iansenio aut eius fautoribus dedit, quod ibidem assumunt, sine gratia sub-
sidiis hominem necessariò miserem esse omnibus creaturis, vel in omnibus creaturarum cupiditatibus tabescere sine culpa, & pœna. sunt hæc ab omni ratione alienissima. Fuisset in statu potestaturæ providentiæ diuinæ auxiliium ordinis naturalis isti statui conueniens, quo potuisset homo finem suum naturalem consequi.

II. DE ORATIONE CHRISTI.

Afferunt iidem patroni ob verba S. Prosperi datæ esse manus veritati & Iansenio, quod Christus minus propriè dicatur mortuus pro reprobis. Exigunt demde, vt manus demus, & fateamur Christum propriè non orasse pro salute reproborum, quia id requirat auctoritas S. Augustini in c. 17. Ioan. & sententia D. Thomæ 3. p. q. 21. ar. 4. Pag. 24.

RESP. Fallunt & falluntur Ianseniani: ex eo enim quòd dictum sit Christum minus propriè mortuum pro non electis, id est non efficaciter, malè supponunt non propriè fuisse mortuum pro illis, & inconsequenter inferunt non propriè pro iisdem orasse. Nec verò Iansenio hic manus dare quispiam potest; nisi id agens, Maldero iudice, admittat errorem propriè grauem & anti-Christianum, cum Turcis Christum pro vilo esse mortuum neget, & eiusdem cum Caluino & Beza blasphemiam reus fiat. V. Malder. citat. in Thesibus nostris c. 2. §. 6. Reuerentur Prosperum, quem vtinam ipsi Aduersarij iuxta ac nos reuerentur. agnoscimus eius auctoritatem: sed aliud ea non postulat, quam vt fateamur Christum non id impetrasse mortem suam reprobis, quod electis. Aliud si exigitur, ipse sibi Prosper contradicit, qui lib. 2. de Vocatione gentium c. 16. inculcat *proptus pro omnibus mortuum esse Christum*, & ex huius virtute datam omnibus absolute gratiam sufficientem. lib. 2. citato à c. 19. ad vsque libri finem, de quo V. *Theses apologeticas §. 1.* Eadem constantia quâ Christum pro omnibus mortuum, pro omnium etiam salute orasse profitemur: agnoscimus enim & audimus cum alijs Patribus inclamantem Athanasium

lib. de Incarnat. Christi contra Apollinarum In eo (cum Patri Christus commendat spiritum suum) omnes homines apud Patrem deponit ac commendat. Nec his repugnat D. Augustinus in c. 17. Ioan. vt summum enim ibi docet, Christum ibidem, cum singularem erga Apostolos declararet affectum, pro his peculiariter, & non pro reprobis orasse salute. Quamquam nec hoc ille intendit, cum oppositum pateat ex cap. citat. v. 20. & 22. vbi Christus rogat vt omnes fideles simili vnitatem coniungantur Patri æterno, quâ ipse hinc articulum copulatur. Quòd si verò constat Christum pro omnibus fidelibus sub ratione predictâ orasse: ne quidem verosimile est D. Thomam nobis repugnare, præsertim cum aperte testetur. 1. Deum velle omnes homines saluos fieri. 2. pro omnibus esse mortuum. 3. dari omnibus ex Christi meritis gratiam sufficientem ad salutem, vt in Thesibus demonstrarum est: si enim admittat mortem pro omnibus à Christo toleratam, quæ est efficacissimum orandi genus; quid ni & pro omnium salute orasse, prout pluribus locis innuit Scripturæ? Quæ in oppositum vrgent Ianseniani, tantum probant Christum non efficaciter pro omnium salute orasse, vt manifestè colligitur ex corpore articuli, vbi dicitur: *Ideo omnis absoluta voluntas Christi, etiam humana, fuit impleta, quia fuit Deo conformis: & per consequens omnis eius oratio fuit exaudita.* Nempe absoluta & efficax, de quâ solâ hæc agit D. Thomas; quod non obstat quò minus ineffaciter pro omnibus orarit.

III. DE GRATIA SUFFICIENTE.

Dicunt auxilio suo sufficienti nihil omnino S. Thomam auxiliari causæ nostræ: Nos enim auxilium plenum & sufficiens dari contendimus: S. Thomas verò & Thomiste, præter auxilium illud sufficiens, requirunt efficax, quod non tantum det posse, sed operari; & hoc euidenter sequitur ex physica prædeterminatione. pag. 53.

RESP. Non minus D. Thomam, quam innumeròs SS. Patres & Scholasticos per tot sæcula (de quo non laborant Ianseniani) nobis in hac causâ suffragari, arguunt hæc quæ ille habet I. 2. q. 106. ar. 2. ad 2. vbi ait 1. eum, qui post acceptam noui testamenti gratiam peccat, esse maiori pœnâ dignum. 2. maioribus beneficiis

beneficii ingratum. 3. auxilio sibi dato non vrentem. 4. quod lex noua, quantum de se est, sufficiens auxilium det ad non peccandum. His addit in i. ad Cor. c. i. lect. i. Deum, quantum in se est, vocatis dare ea per quæ venire ad eum possint. An expressius mentem suam de gratia sufficiente Angelicus Doctor exprimere potuisset? Quid est enim nos iam grauius peccare, esse magis ingratos, nos non vti auxilio dato; quid est per legem nouam dari auxilium sufficiens ad non peccandum, quam id quod cum communi Ecclesiæ sensu profitemur, dari gratiam sufficientem, quæ cum non sortiatu semper effectum, necesse est distincta sit ab efficaci? *Sed opponunt Ianseniani aliud auxilium statui à Thomis, aliud à nobis.* Quid hoc ad controuersiam principalem pro Iansenio, qui ingeminat Pelagianum esse auxilium omne sufficiens distinctum ab efficaci? cuius oppositum ita constanter cum S. Thoma tuentur Thomistæ, vt sententiam suam tanquam certissimam ab omnibus Theologis admitti assument, eamque ab omnibus discipulis S.

Thomæ propugnari. *De quo V. Theses c. 2. ar. 8. in Academia Louanensi. Quin & Aluarez ipse (quem pro se Aduersarij allegant) disp. 79. conclus. 3. non obstante naturâ gratiæ efficaci, asserit auxilium ab eâ distinctum esse verè sufficiens. In hoc ergo D. Thomæ & Thomistæ suffragantes habemus, vt non magis Pelagianismi argui possimus quam illi & Catholicæ toto passim orbe Academiæ. Sed iniquissimam accusationem fouere malunt Ianseniani, vt suo in omnibus patrocinentur Iansenio. Quid quod gratiam merè sufficientem P. Thomas Leonardi, studij generalis Ordinis PP. Prædicatorum Regens primarius, vtique secundum mentem D. Thomæ aliorumque, in thesibus Louanij publicè propugnatis anno 1635. 12. Martij, ita describat thesi 9. *Efficax gratia & sufficiens non differunt essentialiter; potestq; eadem gratia vni solum esse sufficiens, que in eodem gradu existens alteri melius disposito esset efficax.* Ad idem thesi 8. *physica prædeterminatio gratiam sufficientem non destruit.**

IV. DE LIBERTATE.

Libertatem à Iansenio explicatam per omnia congruere cum Tridentino confidenter vrgent Ianseniani. 1. quia S. Prosper (qui à Concilio citatur ad marginem sess. 6. cap. 5.) aperit docet lib. 2. de vocatione gentium c. 28. gratiam collatam, quod ea mutabilitatem voluntatis non auferat, abici posse in sensu diuino, quem proinde Concilium tantum intendit. 2. Quia in eundem sensum Sotus lib. 1. de natura & gratia c. 16. Concilium, cui ipse interfuit, exponit. 3. Quia non rapit Deus secundum Iansenium impetu effreni & irresistibili voluntatem, prout hæretici fingunt: in quem finem varia ex Luthero proferunt loca. 4. Quia Suarez prologo. 1. de gratia c. 5. docet stante indifferentia intellectus, duplici concursu impelli posse voluntatem; altero necessitante, altero molliori quo non eueritur libertas. pag. 60. 61. 62. 63.

RESP. Nullum pro Iansenio ex his peti præsidium: nam ipsum Concilium disertè illi aduersatur: quod sess. 6. cap. 5. expressè ait: *Tangente Deo cor hominis, inspirationem illam recipiens abicere potest, quod tradit Concilium, vt ostendat nos gratiæ, quæ vocamur & conuertimur, liberè assentiri: hoc enim negabant hæretici. Eundem in sensum ait can. 4. Liberum arbitrium Deo excitanti atque vocanti posse dissentire si velit.* Causa igitur ex mente Concilij, cur liberè assentiamur inspirationi, est; quod, dum vocamur, excitanti Deo dissentire possimus: quo designat tunc dari indifferentiam ad oppositum, quod negat Iansenius. Nec ad

rem facit aut scopum Concilij, quod obmutabilitatem suam voluntas eam postea abicere possit: inde enim non arguitur libertas pro eo instanti, quo ponitur consensus. Vnde

RESP. AD I. Iansenio nihil omnino S. Prosper patrociniatur; imò verò reptignat: quia non citatur ad marginem Concilij, vt ex eo probetur mutabilitas voluntatis quæ post consensus potest gratiam abicere; (nihil enim ad scopum Concilij id attinebat) sed quia c. 28. & 29. veram pro eodem instanti indifferentiam ad consensus & dissentium agnoscit, ob quam Concilium declarat nos liberè consentire. Porro caput illud 28. sic inscribit: *Possit eos, qui gratiâ Dei in Christum credunt, non credere &c. In quem finem ait: Quem admodum illi (qui iam crediderunt) in sua habent potestate vt exeant; ita & isti (qui iuuantur vt credant) in sua habent potestate ne veniant: sed qui veniunt, Dei auxilio diriguntur; qui non veniunt, suâ pertinaciâ reluctantur.* Quid verò est aliquem habere in suâ potestate ne veniat, quid alium suâ pertinaciâ reluctari, nempe Deo vocanti, nisi instructum esse indifferentiâ ad opposita? quod quia Concilium intendebat, Prosperum citauit. Eandem hic indifferentiam sub initium capitis significat his verbis: *collatam gratiam nemo negligeret;* sic enim arguit inconstantiam voluntatis, vt asserat collatam gratiam necessariam ad perseuerandum negligi, adeoque

que tunc gratiæ dissentiri. Similia habet c. 29. sub initium.

RESP. AD SECVNDVM. Æquè parum Iansenio fauet Dominicus Sotus: nam is lib. supra citato c. 15. apertè sic ait: Neminem coactu Deus aut necessitate ad se trahit: sed in nostrâ est potestate gratiam eius respicere. Deinde exponens ibidem libertatem, ait: Ea est immunitas à necessitate, siue (vt antè) opponitur coactioni & necessitati. Et hæc, quia naturalis, permanet post peccatum. Post hæc c. 16. causam liberam sic definit, que positis omnibus requisitis ad agendum potest agere & non agere. Quibus omnibus indifferentiam ad vtrumque manifestè Sotus admittit ex mente Concilij: prædicta autem omnia sic inscctatur Iansenius, vt indifferentiam eam clamet diametraliter gratiæ repugnare, tomo 3. lib. 7. c. 14. Ex quo patet Sotum, cum neget sine indifferentiâ ad oppositum stare libertatem, ex sensu Concilij Iansenio repugnare.

RESP. AD TERTIVM. Non videtur doctrina Iansenij à doctrina Lutheri aut Chemnitij distingui: nam Lutherus, quâ ratione mala fiant, sic exponit lib. de seruo arbitrio. §. Alterum Paradoxon: Homo cum vacat spiritu Dei non quidem violentiâ, velut raptus obrorto collo, nolens facit malum sed sponte, & libenti voluntate facit. Verùm hanc libertatem non potest suis viribus omittere. Quomodo verò, bonum velimus, sic paulò post exponit: Per spiritum Dei voluntas iterum merâ libentia, & pronitate, ac sponte sua vult & facit, sed pergit volendo, & lubèdo, & amando bonum, sicut autè a voluit, & lubuit, & amauit malum. Et infra: Idq; facimus volentes & lubentes pro natura voluntatis, que si cogeretur, voluntas non esset. Huius interpres Chemnitius in examine Trid. c. 2. sic ait: Gratia operatur non vt conuersio sit brutum aliquid in homine sine motu, actione aliqua mentis, voluntatis & cordis; nec est violentum aliquid sicut cum saxum impellitur. . . . In summa

in conuersione oportet fieri motus aliquos, & actiones, mentis intelligendo, voluntatis assentiendo: Spiritus enim sanctus facit, vt velimus & possumus intelligere, assentiri, accipere, operari. Et infra: Certum est conuersionem non fieri sine aliquo motu & actione mentis, voluntatis, & cordis. Et post multa: Quando Spiritus sanctus cepit naturam sanare, tunc nec mens nec voluntas est otiosa, sed aliquos habet novos motus, quos etiam debet exercere. . . . Non enim ita operatur Spiritus Dei in voluntate hominis sicut lapides voluuntur, & inanimata impellantur sine motu aliquo mentis & voluntatis sapienter & voluntario: Scriptura enim discretè affirmat, renatos in spiritualibus scire, credere, desiderare, &c. qua extra controversiam sunt actiones mentis & voluntatis. Hæc ille omnia sic fieri admittit, vt homo simul ex cognitione ac deliberatione & iudicio procedat, vt euidenter patet ex initio capituli, & horum omnium sensum multis probat ex Augustino. Ex quibus patet non alium ibi à Luthero & Chemnitio impetum effrenem & irresistibilem gratiæ stans, quàm eum quo necessariò rapiatur voluntas sublatâ tunc indifferentiâ ad oppositum. Hæc omnia sic admittit Iansenius, vt solam coactionem asserat repugnare libertati. Quodnam ergo inter eos hic doctrina discernitur?

AD QVARTVM RESP. Immeritò omnino Suarez adduci in patrocinium Iansenij: nam etiâ ille de potentia absoluta (de quo iam non est vlla controuersia) concedat voluntatem sublatâ libertate determinari posse; nam quâ tamen eâ stante concedit sic de facto impelli, imò nec impelli posse, quin cum eo impellatur etiam posito componi queat non actus. Et hæc ratio est, cur tam acerbe eum trahebat Iansenius: quod minimè fecisset, si cum perfectâ determinatione ad vnum veram stare libertatem Suarez docuisset.

V. DEVS IMPOSSIBILIA NON IVBET.

DI CVNT I. multos auerti à Iansenio per indiculos, & Theses publicè ac priuatim impressas; in quibus dicatur eum docere, quod Deus impossibilia hominibus lapsis præcipiat. 2. Falsum id esse, si absolutè impossibilia intelligantur: sin autem, posse secundum omnes suas circumstantias coram Deo impleri sine gratia Dei, ad Heresim Pelagij pertinere iuxta Augustinum. 3. S. Thomam, & Thomistas, nominatim Ferrarientem idem docere. 4. Frustrâ nos conuerti improbari à Iansenio sententiam ex epist. ad Demetriadem, cum ista epistola Pelagij sit, & sententias contineat, quas improbat Augustinus. pag. 53.

RESP. AD PRIMVM. Indiculos, aut Theses

priuatim impressas, nullas nominamus, palam in luce ambulamus: alio exemplo, quàm si, qui hæctenus, quoad possunt, sub alieno nomine delitescunt, si bonæ causæ aduocati sint, procedant, & subscribant nomen suum, ne aliis nihil sit huiusmodi patrocinium, iuxta Belgicarum Curiarum, & aliarum laudabilem præxim. Quamdiu pergent in scenam producere conuenientem Theologica lingua Typographum idiotam?

AD SECVNDVM. Audite Theologi, res magnas docebimini, si fortè nescitis, falsum esse Deum absolutè impossibilia præcipere, id est non præcipere Chimæras, & Hircocænos formare,

formare, ire versùs Oriëtem, & simul non ire. credimus, verùm sat nostis, qui hæc dicitis, quid agatur: nimirum an verum sit illud Me-lanthonis ad cap. 4. Epist. ad Rom. *cùm mandat lex diligi Deum, perinde impossibilia iubet, acque si precipiat nobis transuolare Caucazum.* hoc certè non est absolutè impossibile. hoc, inquam, est quod agitur; non autem illud, quod simulatis, an possint præcepta semper impleri secundùm omnes circumstantias sine gratia Dei. istud non quaritur; sed an utcumque possint, etiam cum gratia. vos dicitis etiam iustificatis id esse hic & nunc impossibile, quoniam gratia sine qua id non possunt non semper adest, dicitis, inquam, si à Iansenio statis, qui disertè ait: *impotentia implendi præcepta reperitur etiam in iustis, qui & fidem Christi, & charitatem iustitie suscepunt.* tom. 3. col. 326. Nos contra asserimus, cum gratiâ præcepta impleri posse. pro quo à nobis stant cum D. Augustino omnes SS. Patres, atque imprimis Trident. sess. 6. cap. 11. Vid. Thes. cap. 2. art. 12. cap. 3. art. 6. cap. 4. art. de liberi. cap. 5. par. 11.

AD TERTIVM. negamus id docere D. Thomam, aut Ferrariensem. negamus, ut oportuit, à vobis citatos. ipsi se eodem loco disertè explicant. Docet imprimis D. Tho. ad aliquod momentum (id est, ad breue tempus) ab aliquo peccati actu particulari posse (hominem) abstinere propriâ potestate. iam addite, quæ omisit verba Ferrariensis in continuo contextu: *pater secundo, quod non obligatur homo ad impossibile, propter hoc, quia vnumquodque peccatum secundùm se acceptum vitare potest, & ideo si illud committit, voluntariè peccat.* quod non minus clarè ibidem dixerat D. Tho. atque ad eum modum se res habet, quo in venialibus, quæ sine speciali priuilegio (quod soli Virgini concessum) totâ vitâ vitari non possunt iuxta Trid.

sess. 6. can. 23. præterea D. Tho. ibi tantùm agit de homine existente in statu peccati, eoquè non præuento per gratiam, quam liberè peccando impedit; non autem de iustificato, de quo vos cum Iansenio. Audite si placet D. Tho. loquentem in fine cap. 159. immediatè præcedentis id quod à vobis citatur, si illud fortè non legeritis. *Deus, inquit, quantum in se, paratus est omnibus gratiam dare, vult enim omnes homines saluos fieri. . . . sed illi soli gratiâ priuantur, qui in se ipsis gratiæ impedimentum præstant: sicut sole mundum illuminante in culpam imputatur eis, qui oculos claudunt, si ex hoc aliquod malum sequatur, licet videre non possit, nisi lumine solis præueniatur.* quid clarius? Aliares locus, qui etiam adducitur nihil ad rem: quis enim negat homini imputari, quod gratiam non habeat, quæ se peccando priuauit, non ita tamen quasi nouum peccatum sit ab illo, quo gratia perditæ est, nisi hic & nunc obligatio sit recuperandi gratiam.

AD QUARTVM. Pelagij illam esse epistolam quid opus erat probare? quis enim negauit? sed sententias illas: *Adscribimus iniquitatem iusto, pio crudelitatem, dum Deum impossibile aliquid præcepisse conquerimur. &: nec impossibile aliquid voluit imperare, qui iustus, nec damnaturus hominem fuit pro eo, quod vitare non potuit, qui pius est.* Has, inquam, sententias improbari meritò conquerimur: sunt enim ipsiusmet Augustini & Basilij in terminis & tot aliorum Patrum, quos habes Thes. cap. 2. art. 12. est ipsissima Catholica veritas à Concil. Trid. definita. quare in hoc Hæreticus non est Pelagius. Imò à Pelagianismo vindicat ipsi Pontifices, qui dânarunt hanc propositionem: *Definitiuè hæc sententia: Deum homini nihil impossibile præcepisse, falso tribuitur Augustino, cum Pelagij sit.*

VI. DE IGNORANTIA INVINCIBILI.

Quæ de ignorantia inuincibili habent pag. 57. refutata sunt Thesi apologetica 6. Additur hic auctoritas Estij. sed primò negatur ipsum docere id, pro quo eum citant: nam hinc inde argumenta proponendo, & soluendo, rem in medio indeciam relinquit. Demus deinde, quod ita sentiat, quid vnus aut alter momenti adferet (presertim vbi ratio illi nulla suffragatur) contra torrentem omnium aliorum Doctorum, qui de ignorantia iuris naturalis, & positivi, seu facti indifferentè loquuntur: quod nimirum, si planè inuincibilis sit, tollat voluntarium quoad rationem peccati, quæ supponitur esse incognita, adeoque non voluntaria. Caput per tuas 3. de Simonia

nihil ad rem facit, cùm ibi spectetur forum externum, in quo præsumptioni est locus, & casus qui ibi tangitur, tantùm sit Simonia iuris positivi. Adrianus (quem credo alienis oculis lectum adduci) illo ipso loco disertè vobis aduersatur: inter cetera sic ait: *Lege natura tenemur nos non occidere, & vitam nobis seruare. . . . nec ignorantia illius, nisi inuincibilis, excusat à peccato.* Caietanus denique, qui etiam adducitur, implexam & obscuram dissertationem sic concludit: *Scito quod in hac difficultate multo tempore sui non resolutus, & ideo vagè scripsi, sed nolui mutare iam scripta propter exercitum.* numquid hoc est dubios, & obscuros textus hinc inde corradere, ut aliqua species patrociniij

Iansenio possit suffragari. verum etsi vobis auctoritates irrefragabiles suppetere, quo pacto purgatis Iansenium, quod communis-

nam Doctorum sententiam de ignorantia inuincibili excusante à peccato Pelagianismo accenseat: Vide Theſ. cap. 2. art. 13.

VII. DE OMNIBVS IN DEVM REFERENDIS.

Dicunt infamari à nobis illud Iansenij dogma, Nulum omnino fieri posse opus bonum, hoc est sine peccato, nisi in Deum propter se dilectum referatur. deinde addunt hac ratione probari à S. Augustino, omnia opera infidelium esse peccata. pag. 66.

RESP. Merito improbamus dogma illud, ex quo toti antiquitati contrarium sequitur, nullam esse virtutem, nisi ex motiuo charitatis, hoc est, nisi charitatem, atque actus omnes alios vera esse peccata. merito improbamus propositionem in ipsissimis terminis à duobus Pontificibus damnatam, quod omnia opera infidelium sint peccata. Quod addunt Iansenianam istam sententiam apud animas pias in praxi esse, que docentur, & student actiones omnes suas expresse, aut virtualiter ad Deum referre: ineptissima ad propositum consequentia est, similis huic: Docentur qui perfectioni student sequi Christi consilia, ergo peccant, qui non sequuntur, etiam ab omni vinculo soluti. At D. Thom. inquit, non consilium tantum, sed præceptum vocat, referre opera sua in Deum. ita fit, sed non ideo semper per charitatis actum: nam multis alijs mo-

dis referri in Deum possunt; hoc imprimis, quia Deus nobis bonus est, quem bonis actibus, ut finem vltimum à nobis possidendum consequi cupimus: hic autem est concupiscentiæ amor, quem Iansenius vitiosum, & peccatum vocat. Deinde virtuali solum, imò habituali dumtaxat relatione contentus est, ut à peccato excuset. Cum Estium etiam adducitis, quare non eadem opera traditis, illam, illo ipso, quem citatis, loco contra Iansenium negare præceptum esse iuris naturalis, negare infideles illo obligari, negare opera omnia infidelium esse peccata, quod vos ex Ianseniano dogmate consequens dicitis. Docere subterre relationem in Deum virtutalem que quam variam patiatur explicationem, norunt Theologi. ipse certe Estius, & D. Thomas cum habituali subinde confundunt. quin & ipsi vos virtuali illa relatione contenti estis, nec opus esse actu cogitare de Deo, ergo nec actualiter illum amare, ergo opus aliquod bonum esse, quod non sit motiuo charitatis actu informatum. O si ita benignus fuisset Iansenius!

VIII. DE ATTRITIONE.

Negant 1. Iansenium docere contritionem perfectam, ut ab attritione quacunque distinguitur, necessariam esse ad peccati mortalis cum Sacramento remissionem. 2. dicunt ex mente eius sufficere actum amoris Dei imperfectum, per modum infirmæ & simplicis complacentiæ, qui deleat peccatum cum Sacramento, non autem sine eo. 3. dicunt id tradi à Trid. sess. 6. cap. 6. 4. querunt, quâ fide Theſium auctores tribuant Iansenio hanc propositionem, à Pio V. damnatam: Omnis amor creature rationalis aut vitiosa est cupiditas, aut laudabilis illa charitas, quâ per Spiritum sanctum in corde diffusâ Deus amatur. pag. 65.

RESP. AD PRIMVM, non satis versati videntur in suo Iansenio, qui id negant, aut prudentes dissimulant, quod sciunt: nam manifestum est id docere Iansenium, quod illi negant: ille pro se loquatur: Vniuersa, inquit, Concilij Trid. doctrina de iustificatione clamat, veram contritionem... verum peccatorum odium, ac detestationem, veram non peccandi voluntatem, veram iustitiam (id est iuxta eum Dei) dilectionem iustificationem quamlibet antecedere debere. tom. 3. col. 592. antè vocauerat veri nominis, & rationis contritionem.

Si quamlibet iustificationem præcedere debet vera contritio, ergo & eam, qua fit in Sacramento, rursus ille: Fallitur quisquis putat per Sacramento penitentia effectum esse, ut iam duplex sit iustificationis modus, vnus per contritionem, alter per illam attritionem, qua solo peccatorum timore de peccatis dolet, sed vnus & idem semper est, & fit iustificationis modus per dolorem de offensione Dei. tom. 3. col. 593. Subsume: atqui ante iustificationem Sacramenti penitentia modus iustificandi fuit per veram contritionem, eamque efficacem, ergo & modò est in Sacramento, iuxta Iansenium. fatin probatum est non rectè à Ianseniano intelligi Iansenium: plura si cupis adi tom. 3. lib. 5. cap. 33. & 34. quod autem ibi insinuet quâdam esse contritionem veri nominis & rationis & essentia (ex motiuo scilicet charitatis cum detestatione peccati, & proposito non peccandi de cetero, cum spe veniæ, quæ tamen non nisi cum Sacramento ad iustificationem accipiendam sufficit, more suo facit quod non satis coherenter loquatur: id nos non moramur viderint eius aduocati, quo pacto concilient.

AD SECVNDVM. Licet amorem Dei simplicis con-

eis complacentiæ Iansenius admittat (vti & Theologi omnes qui proinde frustra ad rem euidentem demonstrandam allegantur) nisi quam vel in speciem dixit sufficientem dispositionem esse ad iustificationem in Sacramento baptismi, vel penitentiae, sed vbiq; & merito requirit odium efficacis peccati, propositum non peccandi de cetero, cum spe veniæ. quæ profecto infirma & simplex complacentia non inuoluit. Ianseniani ergo Magistro suo grauius hic aberrant: certum est enim ex euidenti Tridentini doctrina ad iustificationem, etiam in Sacramento, obtinendam requiri actum efficacem, qui omnem peccati mortalis affectum excludat. certum est rursus infirmam ac simplicem complacentiam huiusmodi affectum non excludere, nec esse amorem Dei super omnia, vt Iansenius ipse fatetur, quare certum est non sufficere ad iustificationem, etiam cum Sacramento neque Theologorum vllus ita hæcenus docuit.

AD TERTIVM, non describit ibi Tridentinum infirmam ac simplicem complacentiam, sed actum efficacem, ac feruum, qui odium ac detestationem peccati gignat: enumerat autem varios gradus penitentiae, ex quibus omnibus, vel etiam singulis, à timore diuinae Iustitiæ ordiendi, possit sequi huiusmodi odium. & ne de Concilij sensu dubium esse possit audi sess. 14. c. 4. *Illam contritionem imperfectam, quæ attritio dicitur, quoniam vel ex turpitudinis peccati confu-*

deratione, vel ex gehenna, & pœnarum metu communiter concipitur si voluntatem peccandi excludat, cum spe veniæ, declarat non solum non sacre hominem hypocritam, & magis peccatorem; verum etiam donum Dei esse, & Spiritus sancti impulsam. quid clarius dici possit? quare oraculum hoc, ne in libro suo videretur cauens Iansenius, industriè transiit hoc modo describens dictum locum: *Illam verà contritionem imperfectam, quæ attritio dicitur &c. declarat esse donum Dei &c. tom. 3. col. 591.*

AD QUARTVM, non illa propositio tribuitur Iansenio sed hæc: *Non datur medium inter charitatem, & culpabilem cupiditatem. Si non est dilectio, id est amor incommutabilis veritatis, siue Dei, iam est cupiditas. Omnis amor creaturæ est improba cupiditas, hoc ipso autem, quo retorquetur in Deum, est laudabilis charitas.* Quæ quantum ab illa discrepent, vel cum ea conueniant lectoris arbitrio relinquuntur. Quare (vt eorum verbis vtat) viderint, qua fide boni Iansenij aduocari dicant à nobis tribui Iansenio istam propositionem. Fatemur tamen has memoratas non multum discrepantes tribui: nam quid, obsecro, discriminis est: numquid imperfecta illa complacentia est laudabilis charitas: numquid per Spiritum sanctum in corde diffunditur: numquid eâ sic in corde diffusa amat Deus: quid ergo illi complacentiæ deest ex omnibus, quæ damnata propositio continet?

IX. DE MOTIBVS CONCVPISCENTIÆ.

DECVNT I. ab amico admonitos se quod The-
sium Rapsodi imponant Iansenio Hæresim Lutheri, Caluini, Chamieri, motus concupiscentiæ indeliberatos esse peccata contra Patres Tridentinos sess. 5. quæ inuidia immerito oneretur Iansenius. 2. modestiam suam, & Christianam charitatem de-
predicant, qua religiofos humilitatem, & pudorem doceant.

RESP. AD PRIMVM. Non ita se res habet, legatur Theol. cap. 4. §. vltimus in fine, & cap. 5. parall. 17. in quibus nihil aliud, quam ipsissima Iansenij verba annumeramus, huiusmodi: *per præceptum non concupisces ipsi motus concupiscentiæ intelliguntur prohiberi; ideoq; illud præceptum solum in celo est complendum, & huius vitæ iustitiam tunc persicimus, quando concupiscentiis, etsi tantum tantibus, non consentimus.* hæc eadem ponuntur cap. 3. art. 1. vbi ex principiis Iansenij cõsectarium hoc adiungimus, quod transcribo: Si præceptum non concupisces non nisi in celo compleri potest, atque huius vitæ iustitia est, concupiscentiæ non consentire: sentit ergo Iansenius motus etiam indeliberatos, & à

quibus consensus abest (quique tantum in celo cessabunt) illo præcepto esse prohibitos, iuxta propositionem 75. damnatam. Motus prauis concupiscentiæ sunt pro statu hominis vitati prohibiti præcepto non concupisces; vnde homo eos sentiens, & non consentiens, transgreditur præceptum non concupisces: quamuis transgressio in peccatum non deputetur. Secundum Iansenium verò etiam deputari debent in peccatum; cum iuxta eius principia excusari non possint à peccato; sic enim vniuersaliter loquitur: *si aliter facta sunt, quam esse debuerunt, profecto nemo vera esse peccata dubitare potest, cum peccatum non sit aliud, nisi factum aliter, quam esse debet, aut quam vera sapientia (id est Deus) præcepit.* atqui motus indeliberati sunt tales, quia prohibiti præcepto non concupisces. sunt ergo profecto vera secundum Iansenium peccata; atque ita grauissimè nocent non consentientibus quod negat Concilium. Ex hoc, credo, intelligit quilibet, quam frustra animosi sint pro Magistro suo Ianseniani: nihil enim dicimus aliud, quam quod ipsemet Iansenius, & argumentando more scholastico

inferimus, sequi ex eius principiis motus omnes concupiscentiæ vera esse peccata: et si sciamus unâ cum auctore propositionū dānatarum à duobus Pontificibus, illum negare imputari in peccatum, ac proinde iuxta cum huius vitæ iustitiam tunc perfici, quando concupiscentiis, etsi tumultuantibus, non consentimus. quæ verba adversus frontem nostram (vt illi dicunt) non allegamus; sed ostendimus sincerè nos, & fideliter in citando procedere.

AD SECUNDVM. Egregio exemplo id scili-

cet probatur pauculis interiectis lineis: *Verba Iansenij, inquit, adversus frontem suam recitant cæci illi rapsodi. Theses vocant. Angie statulam, fimerum, sepulchrum dealbatum, quod foris patet hominibus speciosum, intus plenum est oñibus mortuorum. Theses infestas alia exempla eiusdem modestiæ alibi abundè suppeditant. O modestiam singularem! ò humilitatem & pudorem eximium! hæcine sunt quæ docere vultis Religiosos? atqui hi profitentur se nolle discere.*

X. DE VSV MATRIMONII.

Dicunt commixtionem inter coniuges extra spem prolis generande nunquam esse licitam. Quam sententiam vt certam, & ab Augustino doctam, in patrocinium Iansenij tuentur Ianseniani, & immeritò eam argui conqueruntur. pag. 15. & 16.

RESP. 1. Argui hanc doctrinam assument, non probant Ianseniani, suo more: nusquam enim illius mentio in Thesis. & has tantùm agnoscimus.

RESP. 2. Meritò argui potest ea vt contraria Augustino, & communi vsui Ecclesiæ admittentis certò steriles ad matrimonium: Augustinus enim Epistola 119. ad Editiam (& refertur c. 33. q. 5. can. Secundum verba) manifestè ait: *Deus imputat illi ad continentiam, qui cogitur debitum reddere, si alterius cedat infirmitati, ne in adulterium cadat.* ex quo loco Thomas Sanchez (quem in suum fauorem Ianseniani trahunt) l. 9. de Matrim. disput. 9. ait ex unanimi omnium consensu, tunc ex parte reddentis non peccari. Ex neutrà verò parte sæpè non peccari, probat dictus Ecclesiæ vsus, quæ immeritò omnes admitteret ad matrimonium, si omnis eius vsus ex vnâ parte, quando abest spes prolis, foret illicitus. Quare ad propriam,

vel partis incontinentiam vitandam, vniuersim licitum esse vsum matrimonij docet cum communiori Theolog. sententia Pontius Legionensis lib. 1. de matr. c. 21. ex Chryostomo & alius, & lib. 10. c. 8. Pontio ex parte continentis Sanchez supra. Sed voluptatem eâ in matrimonio intendi, damnat (inquit Adnerarij) Augustinus. Quid hoc ad rem: id eone enim peccatur, si ad vitandum incontinentiæ periculum vsus adhibetur is, qui per se etiam tendit ad finem matrimonij: Quamquam non nisi excessum, eâ in voluptate reprehendi ab Augustino contendit Pontius supra, cum Almaino in 4. dist. 26. q. 1. quos sequitur Ioannes Sanchez Doctor Theologus disp. 23. in Selectis. Seposito ergo excessu censent illi suaderi, vt quis in eo vsu primariò voluptatem non intendat: non verò præcipi secundum Augustinum. Sed, demus id præcipi: non ideo concludes omnem matrimonij vsum extra spem prolis esse illicitum, quod vrget Iansenius. Quæ in huius fauorem de Sardanapalis, & Messalinis, & eiufmodi portentis commemorant Ianseniani, castius omittuntur.

XI. PELAGIANI ET CALVINISTÆ COMPARATI.

Hæretici propius ad Augustinum & veritatem in istâ controuersia accedunt, quam Pelagiani. Vnde verba & sententias quasdam S. Augustini erroribus istorum in speciem alludentes in hæresim suam rapiunt. . . . sed non ideo, quia hæretici veritati appropinquant, oportet ab ea refugere. Sic aiunt pag. 45.

RESP. Id eò nempe dici hæreticos in controuersia de Gratiâ magis ad veritatem accedere, quia magis cum Iansenio conspirant. Hoc si ita est, etiam veritatem ipsam attigisse dicendi, cum in capitalibus his controuersis

discrimen inter illos & Iansenium non videtur posse assignari, & subsidia ex Augustino mutuata vtrique sint communia, nec minus Iansenius, quàm illi, videantur nonnullas propositiones à duobus Pontificibus damnatas propugnare. Nam hæretici. Concupiscentiæ vim mirificè extollunt, ab eaque volunt nos ad peccatum determinari. 2. Ex vi illius fieri, vt omnia infidelium opera sint peccata. 3. Ex eo capite nos tali gratiâ egere vt sanemur, cuius vsus non subit liberæ voluntati. 4. Gratiâ internam & bonum opus ita reciprocant, vt

ri, vt gratia data arguat positum effectum, & hic non positus non collatam gratiam designet. 5. Per gratiam quidem nos non cogi, ita tamen ad vnum determinari, vt pro tunc in differentia ad oppositum auferatur. 6. Gratia efficaci sublatâ voluntatem per sufficientem non roborari, vt præceptum implere queat; adeoque tunc concupiscentiâ dominante necessariò peccari. An non ea ipsa propugnat Ianfenius? an non vti Calvinus toto libro tertio sua ex Augustino contra Pighium, & alibi sæpè, ita ex eodem sua ille, ac similibus ratio-

nibus confirmat? Si ergo Ianfenius in his veritatem assecutus, quod Ianfeniani contendunt, ex eorum iudicio eandem perfectè attigere hæretici. Meritò ergo inculcant: Non idè, quia hæretici veritati appropinquant, (adde & assecuti) oportet ab ea refugere. At cur eos hæc tunc auersati Catholici? Cur damnauit Tridentinum? An non hinc euidenter conficitur hæreticos non tantum hic non assecutos esse veritatem, sed longissimè ab ea recessisse, cuius oppositum volunt Ianfeniani?

XII. DE BULLA DVORVM PONTIFICVM ET MICHAELE BAIIO.

DICUNT I. Propositum non fuisse Ianfenio, Propositiones huius à Pontificibus damnatas scholis & pulpitis reddere. pag. 87.

RESP. Si ita est, quomodo supra xxx. ex illis, verbis vel iisdem vel æquiualentibus, variis locis (vt cap. 4. Theſium ostendimus) defendit: quorum non paucas dicit esse doctrinæ S. Augustini, & ipsius Catholicæ fidei fundamenta.

II. Quosdam ex emulacione in Baium propositiones varias ex eius scriptis excerpſisse, & importunis Romæ sollicitationibus damnationem earum nisus extorquere: & cessisse importunitati Pium V. Pontificem.

RESP. Si hinc inferre volunt propositiones ipsas immeritò fuisse damnatas, iniuriam faciunt Pontifici, qui testatur eas stricto coram se examine ponderatas, priusquam eas condemnauit. An autem hic vel ille eas docuerit vel non docuerit, quæstio facti est, & de propositionibus ipsis iudicium non mutat.

III. Baium in Apologia sua conquestum fuisse: Quadragesima circiter articulos, falsò sibi impositos, de quibus nunquam cogitauerit.

RESP. Esto, articuli aliqui vel malè intellecti vel falsò fuisse impositi; tunc quidem in istis culpa vacasset Auctor: id tamen à iusta condemnatione non liberaret ipsas sententias. Quæ ne ex eius vel vera vel putata auctoritate latius serperent, iteratò fuere damnandæ, nequidquam interpositâ eius Apologiâ.

IV. Dicunt Baium verba Bullæ, dicentis: Quamquam nonnullæ aliquo pacto sustineri possent &c. intellexisse sicut intellexit Ianſonius & Ianſenius: videlicet quòd sustineri possent in rigore & proprio verborum sensu ab assertoribus

intento. Nec proinde post verba: sustineri possent, ponendum esse comma (,) cum in tota Bulla originali nullum sit comma, punctum vel interpunctio. Neque Pontificem ordinem verborum Bullæ à Baio in Apologia positum correxisse.

RESP. Baius in Apologia sua MS. verba prædicta sic ordinat: *quamquam nonnullæ aliquo pacto in rigore & proprio verborum sensu ab assertoribus intento sustineri possent*: Pontifex verò ea sic digere: *quamquam nonnullæ aliquo pacto sustineri possent, in rigore & proprio verborum sensu, ab assertoribus intento, hæreticas, erroneas &c. damnamus*. Aliter ergo ponit quàm Baius. Et quamquam in huius fortè solatium posuerit, quòd nonnullæ aliquo pacto sustineri possent, non tamen ei dedit: quòd in rigore & proprio verborum sensu possint sustineri. Cur enim illas alioquin damnaret, aut erroneas, temerarias, scandalosas &c. esse definirè? Est ergo post verba *sustineri possent*, ponendum comma, (,) (quod habet Bulla nostra Romæ impressa:) vt sequentia verba: *in rigore & proprio verborum sensu*, referantur ad voces sequentes *damnamus &c.* Nec adferri contrâ potest, in Bulla originali post dicta verba comma nullum haberi; nam vniuersa Bulla omni commate, puncto & interpunctio caret: vt in MSS. fieri consuevit. Sunt ergo interpunctiones ex impresso Romæ exemplari petendæ: vti & propositionum damnatarum numeri; qui in impressa Bulla ad marginem adiecti sunt; in MS. verò similiter desunt; sic vt & ex solis litteris capitalibus desumpti sint numeri illi qui in bulla nuper impressa sunt positi: quos proinde mirum non est, à numeris in Romana bulla positus, nonnihil discrepare.

XIII. DE DOCTRINA LESSII.

LESSIVS (inquit pag. 32.) Opus suum de Gratia, & libero arbitrio scripsit post illam Octavij Episcopi Calatini, & alteram Pauli V. prohibitionem.

RESP. Lessius Opus suum edidit anno 1610. Et testantur, quibus editum est, typi Plantiniani. Pauli verò V. decretum, quo de Gratia scribi vetuit, primùm, (quod scimus) in Belgio intimatum est ab Illustrissimo Legato Apostolico anno 1612. 4. Januarij; vt patet ex litteris ad Facultatem Duacensem eodem die Bruxella datis; vt testatur Syluius in 1. Partem Præfatione ad Lectorem. Quòd ante id tempus Decretum Pauli V. in Belgio fuerit intimatum, non deprehendimus. Ostendant, si possint, Ianseniani; quæretes Iansenio socium in pœna, Octavij Episcopi Calatini Nuntij Apostolici prohibitio huc non spectat; nec enim decreto suo vetuit ille ne quis de Gratia scriberet; sed Sixti V. auctoritate sub pœna excommunicationis omnibus interdixit, ne Lessij opiniones, quas sanæ doctrinæ articulos vocat, quispiam deinceps censuraret, vel hæreticas, suspectas, offensivas, vel periculosas esse affirmare præsumeret.

SED pernegamus (inquit pag. 88.) Sixtum V. propositiones Lessij sanæ doctrinæ elogio decorasse.

RESP. Penegetis etiam manifestam veritatem; quis eius, etiam agnitas, confessionem vobis extorquebit? Legite Bullam Episcopi Calatini Nuntij Apostolici Sixti V. iussu editam, & Ioannis Masij typis excusam anno 1588. 10. Julij; & cum in ea legetis dissensiones ortas fuisse Louanij super quibusdam sanæ doctrinæ articulis; respondete, qui illi fuerint, nisi Lessij sententiæ, quæ sola in controuersiam venerant, & ad censuram vocatæ erant.

REPLICANT: Aut Henriquez, aliq̄, scriptores manifestè mendaces erunt. Nam ille de Prædestinatione ex præmissis meritis scribens, ait sententiam illam damnandam esse nota temeritatis: & quemdam doctum, quòd in Academia Louanensi cum magno scandalo eam predicasset, re ad Sixtum V. delata, sustinuisse suæ temeritatis acrem reprehensionem.

RESP. An Henriquez (quamquam non de

Lessij, sed de Catharini sententiæ is scribit) de Louanienfi factò rectè informatus fuerit, merito ambigitur. Falli certè potuit. At non fallit Bulla Octavij, Lessij doctrinam manifestè defendens, & Louanij olim publicè affixa.

MARIANA (quem obicitur pag. 82.) libellus famosus est, à Societatis æmulis in lucem sub Mariana nomine protrusus: vt vel hoc conuincitur; quòd ex veris eius libris nuper contrariam doctrinam Ianseniani nobis obiecerint. Quòd de Eugenio Lananda adfertur, ex similibus fontibus haustu est. Quem huiusmodi commenta delectant, is plura id genus in Scioppio, Schlussemburgo, Riuero, Lunipero, Alphonso de Vargas, & similibus inueniet.

P. MARCVM TYMPELIUM (inquit pag. 11) sepe narratè audimus, quòd cum P. Claudium Generalem impellere statuisset, & conari in sententiam P. Lessij paulisper insteteret, monitum à Sacerdote R. P. Generalis ne apud hunc eius sententiæ mentionem faceret, aliàs futurum vt in apoplexiam, aut deliquium animi incidere. Idq̄ P. Marcum in Belgium reuersum narrasse P. Lessio, &c.

RESP. Veracior fuit P. Tympelius, quam vt ista narraret, & si viueret, facile illos narratores falsitatis conuinceret. Claudium Generalem numquam vidit Tympelius, imò nec Romam ante annum 1622. quò profectus est è Belgio 19. Octobris, postquam Claudius ab octo ferè annis Romæ obiisset anno 1614. vltima Ianuarij. Substitit Romæ vique ad finem anni 1623. (vbi tunc Gregorium XV. monitè vidit, & successorem Vrbanum VIII. veneratus est) & in Belgium rediit, appulit anno 1624. Ianuarij (quæ omnia ex diario eius, propriâ eius manu scripto habemus) obiit autem Lessius anno 1623. 15. Ianuarij. Non ergo Romæ P. Claudio, nisi mortuo, loqui, nec Lessio, nisi iam annum ferè integrum sepulto, responsum referre potuit. Quid ad hæc Ianseniani?

EVISSE oportet (inquit) etiam ante Romam, sub Aquaina.

OPORTERET sanè, vt quæ falsa sunt, vera fiant; sed id erit ad Calendas Græcas.

XIV. PARERGA.

Dicunt, doctrinam Iansenij sine dubio maxima ex parte esse S. Thomæ. In vno Episcopo conuincit tantum, non argumentis opprimi. pag. 73.

RESP. Si asserere fati est sine vlla proba-

tione, omnes omnium temporum, & locorum scriptores vestri erunt, vbi liberis, petinde ac D. Thomæ. nos negamus eum à vobis stare vel in vilo articulo totius doctrinæ Iansenianæ

Ianseniana à nobis oppugnata. Verùm non negamus tantùm, quod frustra esset, sed luculentè ostendimus in Thesis nostris, in quibus vix vllus articulus est testimonis D. Thomæ euidentibus non munitis. agite infringite illa, sed vt dubium non super sit, quòd nobis non faueant; tum per nos licebit, vt magis Theologicè ore, quàm modò præstitum, dicatis doctrinam Iansenij sine dubio maximà ex parte esse D. Thomæ. Sed quæ hæc tandem confidentia est? Doctrina ista conuictis tantùm, non argumentis opprimitur? itane verò? Vobis ergo conuicta sunt Scripturæ S. testimonia, Conciliorum definitiones, Pontificum decreta, SS. Patrum irrefragabiles auctoritates, Doctorum Scholasticorum per quinque sæcula consensus, ipsius matris vestræ celeberrimæ Academiæ Louanensis, in quâ summus Pontifex vnus, doctissimi Episcopi sex, vnanimis vox, & sententia? Atqui hæc sunt, quibus Iansenij doctrina non tam à nobis, quàm ab ipsis oppugnata est. Videte igitur, quot & quantos viros conuictis tantùm, & non argumentis certare à vobis dici conuincatur.

DICUNT Augustinum Iansenij in Infernum Bibliotheca Societatis Louani deiectum. pag. 79.

RESP. Confectum est. Nam exemplaria quæ habemus non fuerunt extra manus esse Iansenij & Ianseniani.

DICUNT: Pari interrogandi ferocia innocentiam suam apud Emin. Cardinalem de la Cueva tueretur, P. Viuerus. Cùm dixisset, satagere iam pauidos Bruxelles, ne calami Academi in THESES eorum distringeretur. Sed numquid satagimus, inquit (P. Viuerus,) apud aliquod Concilium? DD. Præsidentem & Cancellarium? Numquid in aula apud Ministrum? Numquid & apud Principem? Celsitudinem appello. In qua Curia? Numquid Ecclesiastica? Ita mi Pater. Perge tamen interrogare. Apud Illustrissimum Archiepiscopum, aut Reuerendissimum Pro-Nuncium? Apud vtrumque? & videbimus an ausus sis negare. pag. 86.

RESP. Auder omnino negare P. Viuerus; & negat præterea Reuerendissimus Pro-Nuncius se ab vilo rogatum. Nec aliud ab Illustrissimo Archiepiscopo testimonium expectat, simul ac cum illo agere licebit. Et tu perges asserere nos apud Reuerendiss. Pro-Nuncium fatigasse, ne calami Academi in Thesis nostras distringerentur? Si pergis, depone laruam, & prode tuum nomen.

DICUNT, falsum esse, quod Bellarminus lib. 1. de gratia & libero arb. cap. 12. sententiam suam hac particulâ moderetur: quantum ego existimo. pag. 24.

RESP. Verissimum esse, quod falsum pronuntiant. Vide dicti capitis §. hæc opinio: in edi-

tione Ingolstadiensi anni 1593. & Lugdunensi, anni item 1593. quæ viuente Auctore prodierunt in lucem, nec in correctorio quoad hanc locum emendatæ. Frustra autem fuit prouocare ad §. denique, eiusdem capitis, qui non fuit citatus.

Sæpe ingerunt controuersias Molina, & Lessij de libertate, gratiâ efficaci, & electione ad gloriam: adeoq; perperam à nobis dictum obiciunt: Societatem nihil noui à se, sed omnia à S. Augustino & aliis SS. Doctoribus tradita docere. variis locis: signanter pag. 82.

RES P. Hæc nihil faciunt AD REM; in totis enim Thesis non fit mentio harum cõtrouersiarum, quæ Molina, & Lessio illis temporibus fuerunt particulares, atque inter ipsos Societatis Auctores disputantur: sed eorum tantùm, quæ in Capitis 2. articulis proponuntur, & nobis sunt cum Thomistis, Scotistis, Nominalibus, & Scholasticis Doctoribus omnibus communia. Quare verè dictum, Societatem in hisce Thesis nihil noui à se docere, sed quæ à S. Augustino, ceterisq; SS. Patribus, & Doctoribus Scholasticis accepit.

DICUNT, eundem errorem (Semipelagianorum) in Basilio, Nazianzeno, Chrysostomo, alijsq; promissimum esse ostendere. pag. 42.

Responsum fuit Thesi apologetica 13.

ITERVM RESP. Pro D. Greg. Nazianzeno 1. cum D. Thoma 1. p. q. 61. artic. 3. Gregorij Nazianzeni tanta est in doctrinâ Christianâ auctoritas, vt nullus vniquam eius dictis calumniam inferre præsumpserit; sicut Athanasij documentis, vt Hieronymus dicit. 2. cum Breuiario Rom. ad festum eius 9. Maij lect. 6. Greg. Nazianz. doctorum hominum sanctorumq; iudicio id affectus est, vt nihil in illis (scriptis eius) nisi ex vera pietatis, & Catholica religionis regula reperiatur: nemo quidquam iure vocare possit in dubium. Pro D. Basilio Respondeo cum Greg. Nazianzeno iam laudato, & Breuiario Rom. ad eius festum lect. 6. Nemo sacre Scripturæ libros verius, aut vberius (quàm Basilius) explicauit.

SYLLOGISMVS IANSENIANORVM pag. 72.

Omnia dogmata de gratiâ, & eò pertinentia D. Augustini approbavit Sedes Apostolica.

Sed pleraque dicta Iansenij sunt dogmata Augustini, aut cum iis connexa: ergo

Pleraque dicta Iansenij approbavit Sedes Apostolica.

HVIC OPPONO SYLLOGISMVM CALVINISTARVM.

Omnia quæ tradidit Scriptura dictauit Spiritus sanctus.

Sed

Sed omnia dogmatica, quæ dixit Calvinus, tradit Scriptura: ergo

Omnia dogmatica, quæ dixit Calvinus, dicantur Spiritus sanctus.

In viroque aequè difficulter probari potest minor.

VTRIQUE OPPONO HVNC
NOSTRVM.

Quod docuerunt Concilia, SS. Patres ante & post D. Augustinum, & vnanimiter Doctores Scholastici in materia dogmatica de

gratia, hoc docuit D. Augustinus:

Sed Iansenius non docuit; docent autem Theſium Auctores, quod docuerunt Concilia, SS. Patres ante, & post D. Augustinum, & vnanimiter Doctores Scholastici; ergo

Iansenius non docuit; docent autem Theſium Auctores, quod docuit D. Augustinus.

Maiores vera est, & opposita iniuriosa D. Augustino.
Minor probata est in Theſibus, & quoad Patres antiquiores D. Augustino, præsertim Græcos, & Doctores Scholasticos concessa à Iansenio.

Consequentia legitima.

OBSERVATIVNCVLA.

IN Theſibus apologeticis theſi 9. ad hæc verba: Vnicum interdum sanctum Patrem, ceteris neglectis, rapiunt in defensionem suæ heresis. Respondimus, tâquam de nobis dicta forent ab Aduersariis, verum cum deinde obseruauerimus, magis naturalem esse sensum alium, quod de ipsis hæreticis dicta sint, in eorum locum, quæ priori interpretationi subtexta sunt, volumus hæc substituere: Iste hereticorum mos, quod vnicum interdum sanctum Patrem rapiunt in defensionem suæ heresis, nihil iuuat Iansenium, aut eius fautores, sed obest potius, nam quod insinuant, id merito factitatum ab Iansenio, cum Augustinum pro se adducat, qui vnus instar omnium est, iam hac ratiocinatione hæreticis ipsis, quos oppugnant, nimium quantum fauent: nam si vnicum sanctum Patrem illi pro se rapiant, neglectis ceteris, is ferè solus est Augustinus, præsertim in materia gratiæ, prædestinationis,

ac liberi arbitrij. Quid Lutherus, quid Kemnitius in toto opere examinis Concilij Tridentini aliud habent in ore quàm Augustinum? Calvinus cerè vsque ad dogmata sua Augustini auctoritate stabilire conatus est, vt in solis Institutionibus ferè trecenta testimonia adferat, eaq; bona ex parte in eadem materia, imò & eodem sensu, quo Iansenius; viderim ergo, quo pacto Iansenium propugnent, dum putant factu esse id inculcare, quod Augustinum vnus instar omnium pro se adducat, & attendant non id agi, an Augustinus, imò & Scriptura sacra (quæ plus quàm instar omnium sanctorum Patrum est) trahantur in partes, sed quàm rectè, & quàm sincerè interpretatione adducantur. Neque hic dicant cum Iansenio tomo 3. col. 878. Propter Augustinum Caluino potius gratulandum, quàm propter Calvinum Augustino indignandum: sed fateantur necesse est, merito suspectam esse illam Augustini interpretationem, quæ aded cum heterodoxorum sensu symbolizat.

Pag. 10. col. 1. lin. 13. post Lectorem. adde. Nisi annus hic sit 1613, quod Montefinus tom. 1. in 1. 2. pag. 81. referat decretum à Paulo V. conditum an. 1612. 24. Iulij, & iterum 26. Aprilis 1617.

Veritas manifestanda est, nec errores
dissimulandi.

AD MAIOREM DEI GLORIAM.